

ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนา

The Success of Women Farmers Group in U-Thong District

วาสนา สุนสิทธิ์¹

เจตน์ ธนวัฒน์²

บทคัดย่อ

รายงานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานและความสำเร็จของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนา เพื่อนำบทเรียนที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและประยุกต์ใช้กับกลุ่มอาชีพอื่น โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้ การสนทนาแบบเจาะลึก การระดมสมอง และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า การทำผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐมีขั้นตอนการผลิตหลายขั้นตอน มีการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกและผู้สนใจ ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ มีการประดิษฐ์คิดค้นและสร้างสรรค์ผลงานที่ผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เกิดเป็นนวัตกรรมที่ทรงคุณค่า โดยมีปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ คือ กลุ่มมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ มีผู้นำที่ดีมีความสามารถ เสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์ ประธานความสามัคคี มีการบริหารจัดการกลุ่มที่เป็นระบบทั้งระบบคน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ มีการแบ่งโครงสร้างการทำงานแบบคณะกรรมการ บริหารงานโดยใช้สมาชิกซึ่งเป็นแรงงานในท้องถิ่นที่มีทักษะความสามารถ เป็นตัวขับเคลื่อนและมีส่วนร่วม มีการแบ่งงานกันทำตามความถนัด ผลิตสินค้าได้ตามความต้องการของลูกค้า มีการพัฒนาสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยมีตลาดหลักของสินค้าทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานภายนอก

Abstract

This research had the objective to study the process of implementation of a women farmers group in U-Thong District and to document the success of this group in order that the lessons learned could be replicated elsewhere. Data were collected from existing documentation, in-depth group interviews, brainstorming, and participatory observation.

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The results of the study show that the production of vegetables and fruit by the group involves many steps in the process. The group shares knowledge among the membership and other interested persons. There is training until members are proficient in the necessary skills. There is creativity and innovation in developing new products by integrating traditional wisdom with modern technology to add value. There are other factors behind the success of the group, including strong participation, self-reliance, good leadership, communal sacrifice, good human relations, and effective coordination.

คำสำคัญ: ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

Keywords: The Success of Women Farmers Group

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบเศรษฐกิจชุมชนของประเทศไทยเกิดขึ้นและดำรงอยู่มานาน โดยเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ในสังคมซึ่งอยู่ในชนบท ลักษณะของระบบเศรษฐกิจชุมชน คือ ครอบครัว หรือชุมชน เป็นหน่วยผลิตและเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ คือ แรงงาน เป้าหมายของการผลิตคือการอยู่รอด และการพึ่งตนเองได้ของครอบครัวหรือชุมชน เป็นระบบเศรษฐกิจชุมชนที่ฝังตัวอยู่ในพื้นที่ และดำรงอยู่ในประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีความเป็นอิสระ มีพลวัตร และสามารถอยู่รอดด้วยตัวเองได้ พัฒนาคู่มากับพัฒนาการของระบบทุนนิยม ระบบเศรษฐกิจชุมชนนี้เป็นแกนกลางของสังคมและวัฒนธรรมไทย และมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนเป็นธุรกิจชุมชนซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของกลุ่ม สหกรณ์ หรือบริษัทก็ได้ ซึ่งหมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแลกเปลี่ยนสินค้า หรือบริการที่ชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อแสวงหากำไร เป็นกิจกรรมที่ชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม รวมไปถึงอำนาจในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการจัดตั้งและดำเนินการธุรกิจชุมชน ต้องพิจารณาถึงความต้องการของตลาด ชุมชนมีความสามารถและมีความถนัดในการทำอะไร ซึ่งดูจากทรัพยากร เทคโนโลยี และภูมิปัญญาของท้องถิ่น คำถามต่อไป คือ จะผลิตอย่างไร การผลิตต้องใช้วิธีการผลิตที่ใช้ต้นทุนต่ำสุด ซึ่งอาจจะเริ่มต้นจากวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ๆ

ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นๆ และคำถามสุดท้าย คือ ผลิตขายใคร และอย่างไร ส่วนรูปแบบที่เหมาะสมของธุรกิจชุมชนจะมีรูปแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งจะเป็นแบบไหนย่อมขึ้นอยู่กับเป้าหมายของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม ถ้าเป็นกิจกรรมเพื่อความอยู่รอด พอยังชีพ ส่งเสริมสวัสดิการให้สมาชิก มิใช่ต้องการยกฐานะของสมาชิก หรือแสวงหากำไร รูปแบบส่วนใหญ่จะเป็นแบบไม่เป็นทางการ ถ้ามีเป้าหมายสูงขึ้นก็จะตั้งเป็นบริษัท ต้องมีมืออาชีพที่จะเข้ามาบริหารงาน ในขณะเดียวกันสมาชิกชุมชนต้องมีส่วนร่วมมากขึ้น ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ ซึ่งจะต้องมีกระบวนการตรวจสอบ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ (ชูศรี มณีพุกภัย และคณะ, 2550)

ปัจจุบันในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศเกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับธุรกิจชุมชนที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น ที่มีทั้งประสบความสำเร็จ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และประสบความสำเร็จล้มเหลวไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ เทศบาลตำบลอุทงมีกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางเกิดขึ้นหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มผ้ามัดย้อม กลุ่มขนมไทยโบราณ กลุ่มดอกไม้จันทน์ กลุ่มผ้าบาติก แต่ละกลุ่มต่างๆ มีการรวมตัวกันได้ไม่นานก็สูญหายไป เหลือเพียงกลุ่มผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประติษฐ์ของแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนาที่ยังคงอยู่มาจนถึงทุกวันนี้เป็นเวลากว่า 10 ปี กลุ่มผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประติษฐ์เป็นธุรกิจชุมชนกลุ่มหนึ่งที่มีการรวมตัวกันในกลุ่มของสตรีแม่บ้านตำรวจและแม่บ้านในชุมชนอุทงพื้นที่ของเทศบาลตำบลอุทง อำเภออุทง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งอยู่ในตัวตลาดอุทง โดยกลุ่มสตรีเหล่านี้ได้รวมตัวกันเพื่อหารายได้เสริมให้กับครอบครัว ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภออุทง จึงเปลี่ยนชื่อกลุ่มเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนา เนื่องจากถิ่นที่อยู่เป็นชุมชนเมืองทุนทางสังคมส่วนใหญ่จึงเป็นทรัพยากรที่หาและซื้อได้ง่ายทั้งในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง เพราะการคมนาคมขนส่งสะดวกสบาย

การที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนาให้ความสนใจที่จะรวมกลุ่มกันทำผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประติษฐ์เกิดขึ้นเพราะความใฝ่เรียนรู้ของประธานกลุ่มฯ เนื่องจากเห็นว่าผลไม้เลียนแบบธรรมชาติที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาดนั้นมีความสวยงาม แต่ราคา

ค่อนข้างแพง จึงมีความคิดที่จะประดิษฐ์ขึ้นเองในราคาข่อมเขา ที่เป็นการผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาของท้องถิ่นกับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างสอดคล้องลงตัวโดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ชานอ้อย เศษโฟม และกระดาษที่หลายคนคิดว่าสิ่งเหล่านี้ คือ ขยะที่ไร้ค่า ทางกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนาได้นำมารีไซเคิลใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต สร้างสรรค์ให้เกิดงานศิลปะและงานประดิษฐ์ที่สวยงาม ด้วยความที่ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีความเหมือนธรรมชาติมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่ในแต่ละขั้นตอนการผลิตนั้น สมาชิกแต่ละคนจะต้องใช้ทั้งความสามารถ และความชำนาญที่ต้องฝึกฝนและหมั่นสังเกตลักษณะทางธรรมชาติของผักและผลไม้ต่างๆอยู่เสมอ การนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มารวมผสมผสานกับภูมิปัญญาที่มีอยู่ และเมื่อผลิตแล้วก็สามารถขายได้ จึงทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำอย่างจริงจัง เพื่อเป็นอาชีพใหม่สำหรับตนเองและชุมชน จึงได้รวมกลุ่มกันผลิตขึ้นมา โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนารูปแบบ และคุณภาพสินค้าอย่างต่อเนื่อง จนเป็นสินค้าส่งออกและสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศได้ เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับสมาชิกและคนในชุมชนทำให้ผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิษฐ์กลายเป็นสินค้าขึ้นนาระดับแนวหน้าของเมืองไทย ภายใต้การสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่น และได้สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด จนกลายเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของอำเภออุทง โดยได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับห้าดาวในปี 2547 และ 2549 ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ของคณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ

การศึกษาวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสำเร็จของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิษฐ์ของแม่บ้านเกษตรกรอุทงพัฒนา ตลอดจนการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆเหล่านี้ไว้เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดและประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสู่ความสำเร็จกับกลุ่มอาชีพอื่นต่อไป

วิธีการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของกลุ่มฯ ซึ่งประกอบด้วย ประธานกลุ่ม คณะกรรมการฝ่ายการตลาด ฝ่ายศิลป์ สมาชิกของ

กลุ่ม จำนวน 2 คน เกษตรอำเภอ จำนวน 1 คน พัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 1 คน พัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลอุ้มทอง จำนวน 1 คน ผู้บริหารท้องถิ่น 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน รวมผู้ที่ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การระดมสมอง และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

กระบวนการผลิตผักและผลไม้ประดิดฐ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุ้มทองพัฒนา

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำผักและผลไม้ประดิดฐ์

การทำผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐ์นั้น ในการสร้างสรรคงานแต่ละชิ้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือวัตถุดิบ เครื่องมืออุปกรณ์ และขั้นตอนกระบวนการผลิต แหล่งที่มาของวัตถุดิบทั้งหมดนั้น เป็นวัตถุดิบที่ได้ภายในประเทศ ไม่มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเลย โดยแบ่งวัตถุดิบออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ ประเภทแรก วัสดุต้นแบบ ได้แก่ ชานอ้อยจากโรงงานน้ำตาล (เครือวังขนาย) ในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นโรงงานขนาดใหญ่ ทำให้ทางกลุ่มฯสามารถนำชานอ้อยมาใช้ในการผลิตได้อย่างพอเพียง ชานอ้อยนั้นเป็นวัตถุดิบสำคัญในการทำต้นแบบ กระดาษรีไซเคิลจากขยะกระดาษภายในจังหวัดสุพรรณบุรี เศษโฟมรีไซเคิลจากขยะเศษโฟมภายในจังหวัดสุพรรณบุรี โฟม Non CFC จากผู้ประกอบการ SMEs จังหวัดปทุมธานี โดยกระดาษและเศษโฟมรีไซเคิลนี้เป็นตัวขึ้นแบบรูปทรงของผักผลไม้ประดิดฐ์ กระดาษที่นำมาใช้ได้มาจากขยะเศษสิ่งเหลือใช้ภายในอำเภออุ้มทอง และพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนโฟมที่ใช้เป็นลักษณะโฟม เนื้อละเอียด เป็นก้อนหนา มีน้ำหนักเบา ได้มาจากโฟมที่ใช้รองกันกระแทกเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งโดยทั่วไปจะถูกทิ้งให้เป็นขยะ แต่ทางกลุ่มฯได้นำขยะเหล่านี้มาทำประโยชน์ ถือได้ว่าเป็นการช่วยลดปริมาณขยะลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย ประเภทที่สอง วัสดุเคลือบผิว ได้แก่ แป้งข้าวเจ้าจากผู้ประกอบการรายย่อยภายในจังหวัดสุพรรณบุรี กาวลาเท็กซ์จากผู้ประกอบการ SMEs จังหวัดปทุมธานี สีสผสมอาหารจากผู้ประกอบการ SMEs กรุงเทพมหานคร ประเภทที่สาม วัสดุตกแต่ง ได้แก่ ก้าน กิ่งใบไม้ ของตัวผลิตภัณฑ์นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วได้มาจากวัสดุในท้องถิ่น และกลุ่มอาชีพที่เป็นสมาชิกเครือข่าย เช่น ผักตบชวา เชือกกล้วย นำมาทำเป็นก้านของกระเทียม และหอมแดง เป็นต้น

เครื่องมืออุปกรณ์ และขั้นตอนการผลิตผักและผลไม้ประดิษฐ์

สำหรับขั้นตอนการผลิต ได้แบ่งขั้นตอนของการทำผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิษฐ์ ออกเป็น 9 ขั้นตอนย่อยๆ ได้แก่

ขั้นตอนแรก นำโฟมแผ่นใหญ่มาตัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยมด้วยใบมีดคัทเตอร์ ขนาดใหญ่กว่าผลไม้ที่ประดิษฐ์เล็กน้อย

ขั้นตอนที่สอง ขึ้นรูปทรงผลไม้โฟมที่ได้จากข้อ 1 ด้วยเครื่องตัดโฟม (ประดิษฐ์เองจาก ภูมิปัญญาชาวบ้านและตรงกับความต้องการในการใช้งาน) โดยใช้ไฟฟ้าและมีเส้นลวดตัดเป็นรูปทรงผลไม้ผ่านความร้อนทำหน้าที่ตัดโฟม

ขั้นตอนที่สาม นำลูกโฟมที่ผ่านการตัดแบบของผลไม้ต่าง ๆ มาขัดผิวด้วยกระดาษทราย โดยตกแต่งรายละเอียดต่าง ๆ ให้เรียบร้อย ได้รูปทรงที่สวยงามตามต้องการ

ขั้นตอนที่สี่ นำโฟมมาเสียบกันด้วยลวดแข็งขนาดความยาวประมาณไม้เสียบลูกชิ้น

ขั้นตอนที่ห้า นำโฟมไปพอกแป้งข้าวเจ้าผสมกาวที่ได้ผสมกันไว้แล้ว โดยการจุ่มลูกโฟมในถังแป้งข้าวเจ้าผสมกาว สลัดแป้งออกจากลูกโฟมด้วยการหมุนเพื่อทำให้แป้งเรียบเนียน นำไปตากแดดให้แห้ง ทำเช่นนี้ประมาณ 3-4 รอบ แล้วตากทิ้งไว้จนแป้งและกาวแห้งสนิท

ขั้นตอนที่หก พ่นสีด้วยแอร์บรัช ประกอบด้วยตัวกำเนิดลม คือ ตัวปั๊มลมและกาพ่นสี ในส่วนของสีใช้สีผสมลูกกวาดอย่างดี เนื่องจากจะทำให้ได้สีสดและมีความใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด

ขั้นตอนที่เจ็ด ตากสีให้แห้งแล้วนำมาเคลือบด้วยยูริเทน เพื่อให้สีติดทนนานและใกล้เคียงธรรมชาติ

ขั้นตอนที่แปด นำมาตกแต่งรายละเอียดต่าง ๆ ติดใบไม้ ใส่จุกหรือข้าวโพดรีบบรียและในส่วนของใบไม้ทางกลุ่มจำเป็นต้องมีเครื่องรีด และดอกใบไม้ไฮโดรลิกและพิมพ์กับโมแบบของใบไม้และจุกผัก-ผลไม้ชนิดต่าง ๆ

ขั้นตอนสุดท้าย การตรวจสอบคุณภาพและความสมบูรณ์ของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐ์ที่เสร็จสมบูรณ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะขนาด และสีสันเหมือนธรรมชาติ สำหรับคุณสมบัติพิเศษ คือ น้ำหนักเบา ตกไม่แตก สีไม่หลุดร่อน ไม่ซีดจางการดูแลรักษาง่าย เหมาะอย่างยิ่งที่จะนำไปเป็นเครื่องตกแต่งบ้าน ร้านอาหาร อาคาร สถานที่ต่าง ๆ ที่ต้องการความสวยงามและเป็นธรรมชาติ ที่สามารถคงรูปได้นาน ทนทานต่อสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากลักษณะและคุณสมบัติที่กล่าวมาแล้ว ผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐ์จึงสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักลักษณะต่าง ๆ ของผักและผลไม้ที่มีอยู่จริง โดยไม่จำเป็นต้องซื้อของจริงมาสอน นอกจากนี้ ชานอ้อย เศษโฟม และกระดาษที่หลายคนคิดว่าสิ่งเหล่านี้ คือ ขยะที่ไร้ค่า ทางกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทองพัฒนา ได้นำมารีไซเคิลใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต สร้างสรรค์ให้เกิดงานศิลปะ และงานประดิดฐ์ที่สวยงาม ด้วยความที่ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีความเหมือนธรรมชาติมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่ในแต่ละขั้นตอนการผลิตนั้น สมาชิกแต่ละคนจะต้องใช้ทั้งความสามารถ และความชำนาญที่ต้องฝึกฝนและหมั่นสังเกตลักษณะทางธรรมชาติของผักและผลไม้ต่าง ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งการค้นคว้าวิธีด้วยเทคนิคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลองผิดลองถูก การผสมสี การไล่โทนสี การนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับภูมิปัญญาที่มีอยู่ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมือนจริงและเป็นธรรมชาติมากที่สุด เช่นการนำเอาแป้งข้าวเจ้า มาผสมกับกาวลาเท็กซ์ เพื่อนำมาเคลือบผิวให้เรียบ หรือผิวมีความขรุขระก็ได้ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการสับัดพู่กันเวลาเคลือบนั่นเอง (ชนิษฐนภา ช่างผาสุข และคณะ, 2551)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น การทำผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐ์ มีขั้นตอนการผลิตที่เป็นกระบวนการจัดการมีการแบ่งงานกันทำเป็นขั้นเป็นตอน ในขั้นตอนหลักก็คือ 1)การตัดและขึ้นรูปโฟมเป็นรูปทรงต่างๆของผักและผลไม้ 2) การพอกแป้ง 3)การทำสี ทั้งด้วยวิธีการชุบหรือการพ่นและเคลือบเงา 4) การตกแต่งและเก็บรายละเอียด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความสมบูรณ์พร้อมจำหน่าย

ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุทองพัฒนา

ความสำเร็จของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้ประดิดฐ์ของแม่บ้านเกษตรกรอุทองพัฒนา อยู่ที่หลายปัจจัยประกอบกัน ได้แก่

1) คุณภาพของวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน มีความโดดเด่นเฉพาะตัว มีความประณีตบรรจง ละเอียดย่อย มีลักษณะ ขนาด และสีส้มเหมือนธรรมชาติ น้ำหนักเบา ตกไม้แตก สีไม่หลุดร่อน ไม่ซีดจาง การดูแลรักษาง่าย นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งสี สัน รูปแบบ และบรรจุภัณฑ์

2) การบริหารจัดการ มีการวางระบบการบริหารจัดการทั้งคน เงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ มีการแบ่งโครงสร้างการทำงานแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรงานให้สมาชิกผลิตในแต่ละกระบวนการที่แยกกันทำตามความถนัด แรงงานก็เป็นแรงงานในท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนเพียงพอ มีทักษะความสามารถ มีฝีมือ และมีความชำนาญในการผลิตเป็นอย่างดี ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นแบบเครือญาติมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในส่วนของเงินทุนก็มาจากการระดมทุนหรือรูปแบบการออมทรัพย์ที่สมาชิกสามารถกู้ยืมได้ งบประมาณของประธานกลุ่ม และงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีได้กู้ยืมจากภายนอก ทำให้กลุ่มมีความมั่นคง เพราะมีเงินทุนสำรองและมีเงินทุนหมุนเวียนอย่างเพียงพอ และมีการจัดสรรรายได้อย่างเป็นธรรมสำหรับวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต แหล่งวัตถุดิบจะใช้วัสดุในท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง บางชนิดได้จากกลุ่มเครือข่ายโอท็อป และเศษวัสดุเหลือใช้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบและค่าขนส่ง อุปกรณ์ที่ใช้ก็ซื้อเท่าที่จำเป็น และคัดแปลงเอาจากภูมิปัญญา การผลิตก็แบ่งออกเป็นขั้นตอนเพื่อง่ายในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและการตรวจสอบ

3) มีตลาดซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าประจำรายใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ทางกลุ่มยังพยายามแสวงหาตลาดใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดอยู่ตลอดเวลาทั้งการแสวงหาด้วยตนเอง จากหน่วยงานของรัฐ หรือจากกลุ่มเครือข่ายสินค้าโอท็อปด้วยกัน ซึ่งนอกจากจะตั้งรับลูกค้าอยู่ที่ทำการของกลุ่มแล้ว ยังมีการวางขายตามร้านหรือศูนย์แสดงสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว นำสินค้าออกโชว์และจำหน่ายในงานแสดงสินค้าต่างๆ รวมถึงการเสนอขายทางอินเทอร์เน็ตด้วย

4) ผู้นำมีภาวะความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทุ่มเท่ากำลังความสามารถในการทำงาน ขอมเสียสละทั้งกำลังร่างกายแรงใจ เวลา และเงินทุน ให้แก่กลุ่ม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขยัน และอดทน มีความเห็นอกเห็นใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของ

สมาชิก มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผน เป็นระบบและการตัดสินใจที่ดี เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคน

5) เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ทั้งการมีส่วนร่วมในการระดมทุน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่ม ร่วมรับผลประโยชน์ และมีการแบ่งงานกันทำตามความถนัด ทำให้เกิดความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรักใคร่ สามัคคีปรองดองกัน

6) มีความสามารถในการพึ่งตนเอง กลุ่มมีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน ด้านการผลิต การบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการตลาดที่มีการแสวงหาด้วยตนเองมิได้หวังพึ่งแต่หน่วยงานของรัฐ

7) มีการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกเป็นอย่างดีทั้งในส่วน of หน่วยงานของรัฐ เช่น เทศบาลตำบลอุ้มถ้อง เกษตรอำเภอกู่ทอง พัฒนาชุมชนอำเภอกู่ทอง อุตสาหกรรมและพาณิชย์จังหวัด เป็นต้น มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยกันเพื่อช่วยเหลือกันในเรื่องวัตถุดิบและการตลาด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ทำให้กลุ่มได้รับความช่วยเหลือ และการสนับสนุนมาโดยตลอดจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งในเรื่องของการสนับสนุนงบประมาณ การให้ความรู้ และเครือข่ายด้านการตลาด ในส่วนของกลุ่มวิสาหกิจด้วยกันก็ช่วยเหลือกันในด้านวัตถุดิบจำหน่ายในราคากันเอง สำหรับลูกค้าก็ผูกใจลูกค้าด้วยการให้บริการที่ดี รวดเร็วฉับไว ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพมาตรฐาน ทำให้กลุ่มได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจมาโดยตลอด

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอุ้มถ้องพัฒนาในครั้งนี้ สิ่ง that เทศบาลตำบลอุ้มถ้องควรจะต้องดำเนินการต่อไป คือ การเก็บรวบรวมองค์ความรู้และปัจจัยหลักความสำเร็จของกลุ่มให้เป็นระบบ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มอาชีพอื่นๆในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งและมีวิธีการดำเนินการของกลุ่มใกล้เคียงกัน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ที่

ทำการของกลุ่มเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ แหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน ของกลุ่มอาชีพ
ต่างๆ และประชาชนผู้สนใจ

นอกจากนี้หน่วยงานราชการทุกแห่งที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเทศบาล พัฒนา
ชุมชน เกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด
และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรเข้าไปให้การสนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่ม
กันประกอบอาชีพของประชาชนตามอำนาจหน้าที่และความรู้ความสามารถของตน มี
การประสานงานกันระหว่างองค์กร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน โดยมีเทศบาลตำบล
ทองซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นแกนหลักสำคัญ
ส่งเสริมให้มีศูนย์จำหน่ายสินค้าของชุมชน เปิดตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้
กว้างขวาง มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนในท้องถิ่นให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นจาก
มีเพียงผักและผลไม้ประดิดรัฐ ก็ควรที่จะมีของที่รับประทานได้เพิ่มขึ้น ให้ตรงตามความ
ต้องการของผู้บริโภค มีการสำรวจตลาดและความต้องการว่าปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ใดที่
ได้รับความนิยม จะได้ผลิตให้ตรงกับความต้องการและมีความทันสมัยอยู่เสมอ และ
มีการทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นตัวแทนของเมืองอุทองในรูปแบบของที่ระลึกเพื่อรองรับนโยบาย
การท่องเที่ยวเมืองอุทองของจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

ขนิษฐนภา ช่างผาสุข, จิรนนท์ บุญช่วย, และสุชาดา ใจผูกพันธุ์. (2551). **โครงการภูมิ**

ปัญญาท้องถิ่น. รายงานประกอบการศึกษาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม. โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย. สุพรรณบุรี.

ชูศรี มณีพฤกษ์, วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, และลิลี่ โกศัยยานนท์. (2550). **เศรษฐกิจไทย**

และ MINI เศรษฐศาสตร์มหภาค. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิรนนท์ ณ น่าน และวิไลวรรณ สมโสภณ. (2551). กระบวนการจัดการกลุ่มอาชีพใน
เขตเทศบาลตำบล. **การบริหารท้องถิ่น** 1(2): 88-98.

พัฒน์นัท อนุกระหานนท์. (2547). **การจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยและผ้าใยบัว ตำบลสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัด**

ชลบุรี. [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
อาชีวศึกษา]. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สมพิศ บุตรเนตร. (2545). โครงการผลิตภัณ์ที่ผักผลไม้ประดิษฐ์: โครงการพัฒนา
เศรษฐกิจระดับชุมชนภายใต้แผนงานด้านชุมชน. สุพรรณบุรี.